

שולחן ערוך אורח חיים סימן שג סעיף כז

(פה) אסור לסרוק במסרק בשבת, ואפילו אותו שעושים משער חזיר, (פו) כב שא"א (פז) שלא יעקרו שערות. אבל מותר * כג לחוף (פח) ולפספס ביד (בי).

בית יוסף אורח חיים סימן שג

כז ומשמע מדבריהם שם דלא שרי אלא לחלוק שערה דכיון דאינה תולשת שער אפילו לחוף ולפספס מותר דקימא לן (שבת כב., צה.) כרבי שמעון דדבר שאין מתכוין מותר אבל לסרוק במסרק לכולי עלמא אסור וכדתנן בפרק שלשה מינים (נזיר מב.) נזיר חופף ומפספס אבל לא סורק ואוקימנא אפילו כרבי שמעון משום דכל הסורק להשיר נימין מתכוין כלומר נימין המודלדלות ב' וסוף פרק המוציא יין (שבת פא:) מייתי הא מתניתין לגבי שבת ופירש רש"י אבל לא סורק במסרק דודאי משיר שער ומודה רבי שמעון בפסיק רישיה ולא ימות ובשלהי פרק במה טומנין (נ:) נמי מייתי לה וכתב רש"י נזיר בחול ככל אדם בשבת. וכ"כ הרא"ש בסוף פרק ב' דביצה (סי' כד) גבי הא דשרי התם (כג.) לקרד הבהמה ביום טוב וזה לשונו תימא דלא מדכר הכא אלא איסור חבורה ואנו רואים כשמגררים הסוסים במגררת של ברזל שתולשין מן השער והוי פסיק רישיה כההיא דתנן נזיר חופף ומפספס אבל לא סורק וצריך לומר שלא היה עשוי כעין שלנו ולא היה תולש את השער עכ"ל. וכן כתוב בכל בו (שם כו ע"ג) וזה לשונו אין מעבירין על הראש המסרק ואפילו של פיל ואפילו אותו שעושים משער החזיר שאי אפשר שלא יעקרו שערות עכ"ל: ושמעתי שיש מהנדזין בדבר לומר דלדברי הסוברים דלא מודה רבי שמעון בפסיק רישיה אלא בדניחא ליה אבל היכא דלא ניחא ליה לא וכמו שיתבאר בסימן ש"כ (פט.) בס"ד מותר לסרוק דהא לא ניחא ליה בתלישת שערות. ויש לדחות דבריהם דכיון שהוא רוצה להשוות שערו שיהא חלק ויפה ואי אפשר להשוותו אלא אם כן ישיר קצת שערות הוי פסיק רישיה דניחא ליה וכן נראה מדברי רבינו ירוחם שכתב בנתיב ד' (חלק א', כט ע"ג) גבי גרירת הסוס ביום טוב יש מי שכתב שאפילו בשלנו מותר אף על פי שמשיר שער מאחר שאינו נהנה לא הוי פסיק רישיה כדאמרינן בכתובות להדק נזייתא ביום טוב דמותר ולא דמי לסרוק שערו שהוא נהנה ע"כ. ויש ראייה לדבר מדאמרינן בפרק תינוקת (גדה סז:) דאשה חופפת בערב שבת וטובלת במוצאי שבת והטעם מפני שאינה יכולה לחוף בשבת לפיכך התירו לה להקדים מערב שבת וכן פירשו המפרשים. והפיפה היינו סריקת הראש כדפירש רש"י בפרק מרובה (ב"ק פב:). וכ"כ סמ"ג וסה"ק בהלכות נדה (סמ"ג לאוין קיא דף לח ע"ב, סמ"ק סי' רצג עמ' שכב) וז"ל אם הוא יום טוב במוצאי שבת או חל טבילתה ליל שני בשבת והיה שני ימים טובים אירעו באחד בשבת שאינה יכולה לרחוץ בחמין כלל ולא לסרוק ראשה כלל אז תרחוץ בחמין מערב שבת ותחוף ותסרוק ע"כ. הרי בהדיא דאסור לסרוק הראש בשבת או ביום טוב וזו היא ראייה שאין עליה תשובה. אחר כך ראיתי בתשובות הריב"ש (סימן שצ"ד) שכתב והאריך להוכיח דאסור לסרוק [מהראיה] שהבאתי ומראיות אחרות: